

Földvári Erika

NYELVTAN

GYAKORLÓ

3

★★★
NAT2020

Szótó, toldalék

1. Figyelj meg mindent alaposan a rajzon, majd takard le a képet! Válaszolj a kérdésekre egy-egy szóval emlékezetből!

Hányan szerepelnek a képen? _____

Miben ül a kislány? _____

Mit épít a kislány? _____

Mit eszik apa? _____

Miből van a képen kettő? _____

Mitől véd az ernyő? _____

2. Írd a szavakat a megfelelő helyre! Mondj a társaddal felváltva egy-egy mondatot a szavakkal!

állomásról, fotelben, fűrészfű, targonca, regényt, bivaly, kandallót, sütemény, falak, torony

Szótó	Toldalékos szó
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. Olvasd el a fejtörő feladatokat! Egészítsd ki a hiányos szavakat úgy, hogy a mondatok jól érthetőek legyenek!

Julcsi és Jancsi játszanak. Egy zacskó ___ 5 kék és 5 piros golyó ___
tettek. Hány golyó ___ kell kivenni a zacskó ____, hogy biztosan le-
gyen közte kék? (6 golyót)

Liza a nagymamájá ___ kapott egy tábla csokoládé ___. Délelőtt meg-
ette a harmadrészé ___. Éppen akkor kapott be belőle újabb 3 kis koc-
ká ___, amikor belépett a szobá ___ az anyuká ___, és ebédelni hívta.
– Már megetted a csokoládé felé ___? – csodálkozott.

Hány kis kockából állt eredetileg Liza csokija? (18 kis kockából)

4. Dobj egy pénzérmével! Ha fej, akkor lépj a játéktáblán egy mezőt, ha írás, akkor kettőt! Mondd meg a két szó dobott mezőnek megfelelő toldalékos alakjait! Írj három szóval egy-egy mondatot!

5. Jelöld a szavakban a szótőt függőleges vonallal! Karikázd be a toldalékot!

hóembert, elefántról, hátizsákba, krémest,
nagynénivel, kaktuszok, folyóban

Élőlények, élettelen dolgok neve

1. a) Húzd alá az élőlények, élettelen dolgok nevét!

Jött az este, és szörnyű vihar kerekedett. Dörgött, villámlott, az eső meg úgy zuhogott, mintha dézsából öntötték volna. A nagy ézengésben egyszer csak megverték a palota kapuját. Az öreg király maga ment kaput nyitni.

Egy hercegisasszony állt a küszöbön. De uram teremtőm, hogy megtépázta a zuhogó eső meg a vad szél! A hajáról, a ruhájáról patatokban szakadt a víz, a cipője orrán befolyt az eső, a sarkán meg kifolyt. S mégis azt merte mondani, hogy ő vérbeli hercegisasszony!

(Andersen: *Borsószem hercegisasszony alapján*)

- b) Másold le a leghosszabb megnevezést! Írj vele egy mondatot!

2. Írj legalább hat, a képhez kapcsolódó megnevezést! Írj két kérdő mondatot!

3. Csoportosítsd a versrészlet kiemelt szavait!

Megszomjazott a bari, kiment a patakra,
Hát egy ordas farkas is akkor tévedt arra. [...]

Különben is, kár a szó. Bántott, aki bántott:
kutya, pásztor, egyre megy; én most bosszút állok

(La Fontaine: A farkas és a bányász)

megnevezés: _____

más szó: _____

4. Írd le betűrendben a versrészlet megnevezéseit!

Elsuhogott az a füttyös
sárgarigó is délre.
Sárgul az árva diófa
zöld terebélye.

Levelek lengnek, akár a
színarany rigó-szárnyak,
elszállnak ők is a szélben
puszta határnak.

(Nagy László: Dióverés)

5. Csoportosítsd a szavakat!

kisfiú, hátizsák, kaktusz, rosszallás, cickány, emlék, rokolya, márna,
egészség, gondolat, kandalló, üveggolyó

Élőlények, élettelen dolgok tulajdonságai

1. Írd le a magyar településnevekben rejlő tulajdonságokat! Nézz utána, melyik megyében található a települések!

Almásháza: _____ megye

Békéscsaba: _____ megye

Hosszúpályi: _____ megye

Pilisvörösvár: _____ megye

Salköveskút: _____ megye

2. Húzd alá a képekhez kapcsolható tulajdonságokat!

gyors, patás, erős,
tanulékony,
alacsony,
barna, vad,
gerinctelen

meleg, piros,
bélelt, kapucnis,
tarka,
hosszú,
prémes

kényelmes,
zsúfolt, sárga,
elektromos,
izgalmas, hangos,
terjedelmes

Írj a feladat alapján egy-egy mondatot **tulajdonság + megnevezés** szókapcsolattal!

3. a) Írd le betűrendben a tulajdonságot jelentő szavakat!

savanyú, bábu, karcsú, gömbölyű, hegedű, rózsaszínű, nagyszerű, betű, homályos, lassú

b) Karikázd be a fenti szavak helyesírására vonatkozó szabály betűjelét!

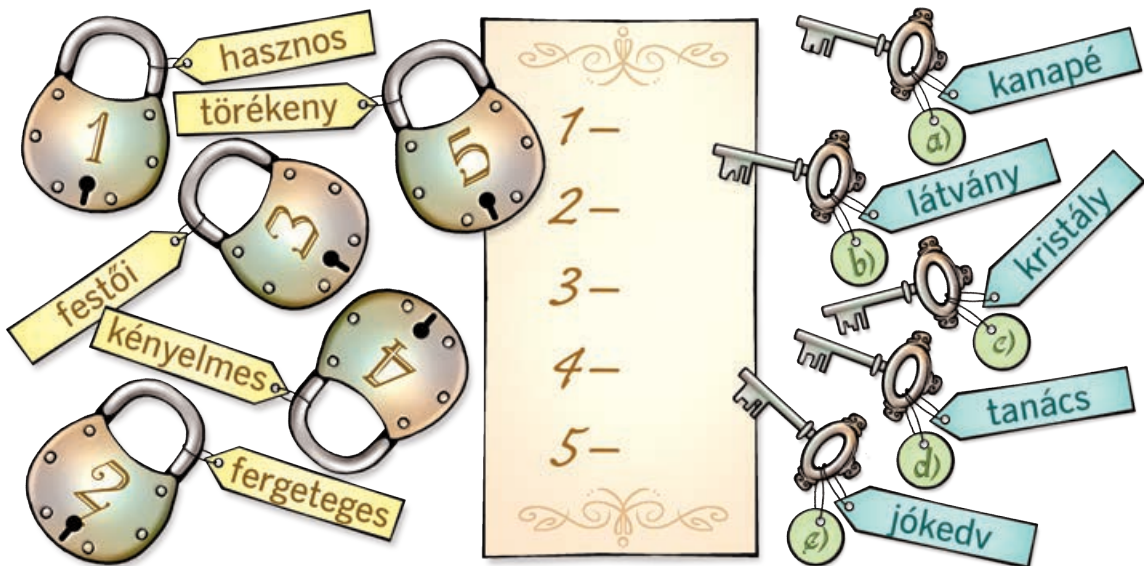
A) A tulajdonságot jelentő szavak csak j-vel írhatók.

B) A tulajdonságot jelentő szavak végén az ú-ű mindig hosszú.

C) A tulajdonságot jelentő szavak végén az ú-ű legtöbbször hosszú.

D) A tulajdonságot jelentő szavakat nagy kezdőbetűvel írjuk.

4. Párosítsd a tulajdonságokat és a megnevezéseket! Írj egy-egy mondatot három szókapcsolattal!

Tartalomjegyzék

Szavak, mondatok	4
Szótő, toldalék	8
A kijelentő mondat	10
A kérdő mondat	14
A felszólító mondat	18
A felkiáltó mondat	22
Az óhajtó mondat	24
Élőlények, élettelen dolgok neve	26
Rokon értelmű és ellentétes jelentésű megnevezések	30
Közös és saját nevek	34
Minek lehet saját neve?	40
Toldalékos megnevezések	42
Élőlények, élettelen dolgok tulajdonságai	46
Cselekvést, történést, létezést kifejező szavak	54
Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak	60

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6701 Szeged, Pf. 301, Tel.: (62) 470-101, Fax: (62) 554-666
E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu • Felelős kiadó: Török Zoltán
Műszaki szerkesztő: Farkas Ágnes, Kovás Attila
Készült az Innovariant Kft.-ben, Szegeden • Felelős vezető: Drágán György
Terjedelem: 7,08 (A/5) ív • Tömeg: 167 g • 2022. június • Raktári szám: MS-1638U